

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Epistolaris Seu Epistolae Morales Ad usum
familiarem Vario Argvmento Scriptæ**

Pexenfelder, Michael

Dilingae, 1686

V. Marco Pratano, de statu deliberanti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69435](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69435)

tuo instabilis; subito turbine decutiuntur
 rosæ, quibus sese inexperti coronant; mini-
 mo momento remittunt in cithara chordæ
 & discordant. Eundem in modum juvenum
 corda leves ob causas dissonant, & à lætitiâ,
ludo, joco, ut Plautus loquitur, ad rixas &
 contentiones descendunt; unde inimicitia &
 aversiones animorum, & pœnitudo sera fal-
 lacis amicitia; quæ ut tempestas in Aprili
 mutatur. Neque illorum condolentia est sin-
 terior quàm lætitiâ, nam ut Ecclesiasticus
 c. 37. *Sodalis amico condolet causâ ventris.*
 Nidorem culinæ comitatur amor; illo exspi-
 rante, etiam hic in auras abit. Hos tu cane
 pejùs & angue vita, si vis salutis ac famæ tuæ,
 parentum observantiæ ac obsequio consu-
 lere.

V.

MARCO PRATANO.

De statu vitæ deliberanti &c.

Suspiria tua per epistolam mihi indicâsti,
 Scujus exordium fuerunt illa verba D. Au-
 gustini, alio sensu usurpata: *Positus in me-
 dio, quò me vertam, nescio.* Nempe in Bivio,
 C quod

quod *Herculis* dicitur, consistis, neque *facile*
 deliberatum habes, ad quem vitæ statum &
 conditionem te convertas; decimum quat-
 tum ætatis annum jam superâsti; statuendum
 est, quæ vestigia sequaris; cui vento vela ob-
 vertas. Et quia salus æterna ab hac delibera-
 tione pendet, meritò de recta via ineunda so-
 licitus es, & cum *Psalte* regio exoptas: *Uti*
nam dirigantur via meæ ad custodiendâ
justificationes tuas! psal. 118. Ita suspiravit
 anima illa pia, de qua *Christianus Poëta*:

Quò ferar in tanto deprensa errore viarum

Sectum ubi tam vario tramite fallit iter

Hac abit in dextrâ, tenet altera semita lævi

Illâ tumet clivis, vallibus ista jacet.

Hac faciles aditus, aditus habet illa maligni

Et quos illa tegit, detegit ista dolos.

Quòq; vel hæc tendat, vel quò se porrigat illa

Exitus implexo sine videre vetat.

Non ita, quæ partes via se findebat in ambiguis

*Herculis ambiguum fecit euntis iter.**

(*) *Herman. Hugo in pijs Desideriis. lib. 2. eleg. 2.*

Herculeum hoc bivium *Prodicus* Philoso-
 phus statuit, qui *Herculem*, jam puberem, vi-
 rilesque gerentem animos, induxit inter ge-
 minas vias consistentem, & hinc *Virtutem*,
 inde *Voluptatem* ad se juvenem allicientem

Vir.

Virtus serio vultu, modesto incessu, virili voce, aspectu liberali, oculis verecundis exhibetur; *Voluptas* autem lasciva, fucata, cultu molliore, impudenti obtutu, incomposito gradu, fracto sermone inducitur. *Virtus* intendit manum,

Ardua saxoso quæ surgit semita clivo,
 quæ vepribus instratæ viæ, angustus ad sublimes atces ducit callis, castra horrent armis, stant fluvij constricti gelu, noctes sub dio vigilantur amaræ, & variorum hominum genus labor improbus urget. *Voluptas* è contrario invitat ad prata, ubi vernantes rident flores, placidè labuntur amnes, suaviter cantillant volucres, leniter spirant auræ, arbores frondibus & fructibus luxuriant. Quid consilij hîc fuit Herculi? Rejectis malesuadæ Voluptatis blanditijs, ad dextram, quod *Virtus* vocabat, transivit. Idem significavit sapientissimus Senex Pythagoras per litteram *Y*. quæ tramite secta bicorni, virtutis, vitii-que speciem præfert. In hoc tu Bivio modò consistis; ad basin hujus bicipitis tramitis ambiguus hæres, & animum nunc huc, nunc dividis illuc. Via *Virtutis* à dextris, primo quidem aditu est ardua & confragosa, sed difficultate superata mitescit, in lucidum, amœ-

númque campum ducit, ubi laborum fructus uberes & jucundos capere licet. Vitij à sinistris, initiò ingressus amœnabitur & florida; in qua ubi paullo processeris, subducitur illa amœnitatis species, asperatur saxis, obducitur sentibus, impeditur salebris, interceditur torrentibus, in qua laborare, hærere, labi, cadere necesse fit. Quod propter si ulla res est consultationis indiget, hæc profectò est; nam semel hîc errasse, salutis se periculo exposuisse. *Callidi est* (inquit regius paramiographus) *intelligere viam suam, & imprudentia stultorum errare.* Eundum, non quàm plures præcedunt, sed quàm meliores. Homo cautus & salutis suæ sollicitus, actionum ac vitæ prospicit exitum; stulti præsentibus abrepti, nihil de futuris cogitant; ruunt cæci in pericula, & modica voluptate longos cruciatus emunt. Sapiens intelligit, quæ via, quis status, quis gradus, officium, occupatio, studium, naturæ, indolis propensioni, viribus suis congruat & conveniat; ad bilancem æternitatis rationes examinat; ejus consilia sempiternum spectant. Contrarium agunt insipientes; id amplectuntur, quod suadet ambitio, levitas, libido; vitrum & aurum ex eodem splendore æstimant. Quid enim

enim? feruntur impetu, non ratione; temerè vellicantur, & incurrunt in scopulos, ubi certissimum naufragium. Quàm multi implicârunt se vinculis connubij, qui postea in perpetuis litigiis & mæroribus vixerunt! Subeunt curæ, catenatique labores; tum illa quotidiana nœnia:

Non possum tecum vivere, nec sine te.

Necessitas premit, ferreo nexu adstricta. Quàm multi Ecclesiastico statui se addixerunt, vel ultro, pinguioris fortunæ causâ; vel invitati, ab ijs adacti, quorum reverentiæ omnia se debere putabant. Infelicitè: Clerici togâ tenus, ut quidam Philosophi amiculo. Simia in purpura, felis in crocota; meliùs in sago aut chlamyde incessissent. Et quid facit ingenium mechanicum inter linigeros choros? quid frugiperda inter Juris Divini, Humanique consultos? quid graculus inter Orpheos? Tu sapientiùs, ossa & quid humeri ferre valeant, expende; neque chamæleontem imiteris, qui colorem ducit à saxo, cui temerè adhaerescit. Qui de via dubitat, interrogat peritiores. Gentiles olim colebant Janum bifrontem, quem viæ ducem appellabant, occipite & sincipite oculatum; habes prudentiæ in eligendo symbolum, quæ sic præsentibus

utitur, ut præterita & futura consideret. *est*
 si ullo in negotio opus est præsentis DEI auxi- *le.*
 lio, hinc maximè requiritur, ubi tot errorum *sis*
 quot diversæ viæ; sæpe occurrunt tortuosus
 anfractus, è quibus se peregrinus Tobias sine
 comite Raphaële haud expediat. Non raro
 decipit ipsa securitas; sæpe facienda sunt
 vota, ut ille gressus nostros dirigat, qui eos
 in numero habet; ut obstacula removeat
 & per bonas inspirationes menti facem ac-
 cendat, quæ cynosuram ostendat, quæ navi
 gandum; Pharon exhibeat, cujus portum
 intrandus. Et quia de Portu agimus, illa apud
 multos valuit comparatio à navi sumpta: et
 navigatio longinqua suscipienda; ad patriam
 enim cælestem, unde nos primorum Parentum
 culpa ejecit, tendimus; stant in litore
 complura navigia, alia malè quassata &
 armamentis suis destituta, alia firmiter com-
 pacta, & adversus omnes cæli, marisque inju-
 rias perduratura; quid tibi tunc consilij,
 solvendum? cui te committas navi? an debili,
 & parùm contra procellas munitæ? an
 robustæ, & ad vim ventorum perferenda
 factæ? in promptu est deliberatio; eligimus
 tutiorem. Hoc in statu vite deligendo factitandum;
 nam Bernardo teste, *Nulla satis magna*

est securitas, ubi periclitatur aternitas. Va-
le, & bene ambula, benéque naviga, ut ab-
sis procul à periculo naufragij.

V I.

Nobili Adolescenti

ANTONIO PHILIBERTO
F A C H I N O.

*De dignitate Linguae Latinae, ejúsque
usu retinendo.*

QUæ tibi mens fuit die hesterna, Antoni,
cùm in solenni convivio nobis assiden-
tibus, quidam ex Convivis, homo, ut sibi vi-
debatur, haud inelegans, & peregrinarum lin-
guarum gnarus, cæpit acrius insurgere ad-
versus usum Linguae Latinae, eúmque ad
scholas amandare, puerorum crepundia vo-
care, illius studiosos Prisciani mancipia dicti-
tare, aliisque convitiis Latiales Musas flagel-
lare; indignum esse nobili sanguine, se istis
vocalorum legibus subijcere; tempus in nu-
gis his Grammaticis conterere; valetudinem
in jejuna hac & superstitiosa *Padanteria* (ita
pro sua elegantia loquebatur) affligere. Quid

C 4

enim